

**VALTION JA TURUN KAUPUNGIN VÄLINEN AIESOPIMUS
PITKÄAIKASUNNOTTOMUUDEN POISTAMISEKSI (2012–2015)**

Taustaa

Tämän valtion ja Turun kaupungin välisen aiesopimuksen tarkoituksena on vähentää pitkäaikaisasunnottomuutta valtion ja kunnan yhteisin toimenpitein. Vastaavanlaiset aiesopimukset on tehty Helsingin, Espoon, Vantaan, Tampereen, Kuopion, Lahden, Oulun ja Jyväskylän kaupunkien kanssa.

Aiesopimuksen lähtökohtana on pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen 15.12.2011 hyväksymä pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämishjelma (2012–2015). Ohjelman tavoitteena on poistaa pitkäaikaisasunnottomuus vuoteen 2015 mennessä, vähentää pitkäaikaisasunnottomuuden riskiä tehostamalla sosiaalisen vuokra-asuntokannan käyttöä asunnottomuuden vähentämiseksi sekä tehostaa toimenpiteitä asunnottomuuden ennaltaehkäisemiseksi.

Yleistavoitteet

Aiesopimuksilla luodaan edellytykset sille, että vuoteen 2015 mennessä voidaan pitkäaikaisasunnottomille osoittaa vähintään 1250 asuntoa, tukiasuntoa tai sosiaalihuoltolain (710/1982) ja –asetuksen (607/1983) mukaista palveluasuntopaikkaa. Asunnoista osoitetaan Helsinkiin 750 sekä Espooseen ja Vantaalle yhteensä 250. Tampereelle, Turkuun, Lahteen, Kuopioon, Joensuuhun, Ouluun ja Jyväskylään on tavoitteena toteuttaa vähintään 250 asuntoa tai asumisyksikköpaikkaa. Aiesopimuksilla määritellään sopimusosapuolten osallistuminen toimenpiteiden toteutukseen.

Kohderyhmä

Pitkäaikaisasunnottomalla tarkoitetaan henkilöä, jonka asunnottomuus on pitkittynyt tai uhkaa pitkittyä sosiaalisten ja terveydellisten syiden vuoksi yli vuoden mittaiseksi tai asunnottomuutta on esiintynyt toistuvasti viimeisen kolmen vuoden aikana. Kohderyhmiä ovat muun muassa mielenterveys- ja päihdeongelmaiset sekä –kuntoutujat, asunnottomana koevapauteen tai valvontarangaistukseen tulevat henkilöt ja nuoret.

Sopimuksen Osapuolet

Sopimuksella uusitaan aiempi vuosia 2008 - 2011 koskenut aiesopimus ja se tulee voimaan Turun kaupungin hyväksytyä sopimuksen. Ympäristöministeriö edistää ja koordinoi sopimuksen toteutumista. Valtion puolelta sopimus hyväksytään ympäristöministeriön (YM), sosiaali- ja terveysministeriön (STM), oikeusministeriön (OM), Rikosseuraamuslaitoksen ja Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) päätöksinä. Raha-automaattiyhdistys (RAY) hyväksyy sopimuksen vastaavalla tavalla. Sopimus on voimassa 31.12.2015 saakka ja sitä voidaan tarkistaa vuosittain. Ohjelman mukaisiin hankkeisiin on mahdollista saada rahoitusta 1.1.2012 lukien edellyttäen, että hakija on jättänyt hankehakemukset rahoitusviranomaisten edellyttämässä määräajassa.

Hankkeiden Edellytykset

Aiesopimukseen sisältyvien hankkeiden toteutuksen lähtökohtana on lakiin asuinhuoneiston vuokrauksesta (481/1995) perustuva, Asunto ensin -periaatteen mukainen asuminen, johon järjestetään tarpeenmukaiset yksilölliset palvelut. Asunnottomille tarkoitettujen sosiaalipalvelujen tavoitteena on tarjota asiakkailleen yksilöllistä tuen tarvetta vastaava asumismuoto. Asumiseen liittyvien palvelujen tulee vastata sosiaali- ja terveysministeriön mielenterveys- ja päihdepalvelujen laatusuosituksia. Asumispalveluita suunniteltaessa ja järjestettäessä on otettava huomioon mielenterveys- ja päihdehuollon ympärivuorokautisia asumispalveluita sekä päihdehuollon laitoshoidon koskeva Valviran valtakunnallinen valvontaohjelma 2012 – 2014.

Valtion Tuki

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA) osoittaa ohjelmaan hyväksytyville hankkeille erityisryhmien investointiavustusta. Avustusta osoitetaan vuosina 2012 – 2015 enintään 15 miljoonaa euroa/vuosi.

Kuntia tuetaan asumisneuvonnan vakinaistamisessa ja laajentamisessa osoittamalla ARAn kautta valtionrahoitusta asumisneuvontaan tai vastaavaan ennaltaehkäisevään toimintaan 20 % kustannuksista. Edellytyksenä tuen myöntämiselle on, että kunnissa on käytössä sosiaalitoimen ja asuntotoimijoiden yhteisesti sopimat menettelytavat häätöjen ehkäisemiseksi ja yhteistyöstä häätötilanteissa, ja että asumisneuvonnan ja asumisen tuen kokonaisuus on liitetty osaksi toimeenpanosuunnitelmia.

Sosiaali- ja terveysministeriö osoittaa valtion rahoitusta tukipalvelujen tuottamiseen vaadittaviin henkilöstölisäyksiin, joilla toteutetaan ohjelmaan hyväksytyjä kehittämishankkeita. Kaupunkien omina tai ostopalveluina toteutettaville kehittämishankkeille osoitetaan valtion rahoitusta enintään 50 % edellä mainituista palkkamennoista. Rahoitus maksetaan valtioneuvoston hyväksymän sosiaali- ja terveydenhuollon kansallisen kehittämissuunnitelman eli KASTE – ohjelman 2012–2015 kautta. Valtion rahoituksen suuruus on riippuvainen sosiaali- ja terveysministeriölle osoitetun KASTE – rahoituksen suuruudesta.

Valtion rahoituksen toteutuminen edellyttää, että eduskunta sisällyttää tarvittavat vuosittaiset määrärahat talousarvioon. Turun kaupungin rahoituksen toteutuminen edellyttää, että Turun kaupunginvaltuusto sisällyttää tarvittavat vuosittaiset määrärahat talousarvioon.

Turun Tavoite

Turun pitkäaikaisasunnottomuuden vähentäminen muodostaa yhden hankkeen, jonka piiriin kuuluvien projektien avustuspäätökset tehdään kuitenkin hakemusten perusteella ARA:ssa ja STM:ssä vuosittain. RAY kohdentaa avustuksensa sovittuihin hankkeisiin vuosittaisen määrärahasa puitteissa.

Kohdennetut toimenpiteet:

1. Turku toteuttaa pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämishankkeessa vuosina 2012 – 2015 yhteensä n. 20-30 asuntoa/vuosi asuntoa/tukiasuntopaikkaa pitkäaikaisasunnottomille tai sen uhan alla oleville nuorille.
2. Vuoden 2013 alkuvuoden aikana Turussa laaditaan toimenpidesuunnitelma, johon sisältyvät sosiaalisen vuokra-asuntokannan käyttö asunnottomien nuorten asuttamisessa, pitkäaikaisasunnottomille nuorille kohdennettujen asumisratkaisujen ja tuen tarpeen muotojen kehittäminen sekä ennaltaehkäisevät toimet nuorten päihde- ja mielenterveyskuntoutujien asumispalvelujen kehittämiseksi.
3. Kokonaissuunnitelmassa pääpaino on nuorten asunnottomuuden ehkäisemisessä ja elämän hallinnan parantamisessa. Sen ohella jatketaan ns. TALK -hankkeen (tuetun asumisen lisäämis- ja kehittämishankkeen) toimenpiteitä asunnottomuuden vähentämiseksi. Edellisen aiesopimuskauden päätyttyä hankkeen henkilökunta vakinaistettiin ja hankkeesta tuli osa arkipäivän toimintaa.
4. Turun asumisneuvontatoimintaa kehitetään ja laajennetaan
5. Aiesopimusta ja valtion rahoituksen kohdentumista voidaan tarkistaa edellä kuvatun kokonaissuunnitelman perusteella vuosille 2013 – 2015

Seuranta

Aiesopimuksen seuranta perustuu valtion ja Turun kaupungin säännölliseen tietojenvaihtoon ja vähintään kerran vuodessa järjestettävään neuvotteluun. Seuranta varten perustetaan ARAn johdolla toimiva pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämishojelman seuranta- ja ohjausryhmä, jossa ovat edustettuina aiesopimusten osapuolet.

Seuranta toteutetaan vuosittain helmikuun loppuun mennessä laadittavassa toimeenpanoraportissa, joka sisältää yhteenvedon hankkeen ja sen projektien etenemisestä, kustannusten ja rahoituksen sitoutumisesta sekä suunnitelman jatkuvista ja uusista käynnistyvistä projekteista.

Aiesopimuskaupungit vastaavat osaltaan asiakaskohtaisen seurannan organisoimisesta seurantaan laadittavan valtakunnallisen mallin mukaisesti. Asiakasseuranta toteutetaan muuton yhteydessä ja vähintään kerran vuodessa toteutettavan asiakashaastattelun avulla.

Allekirjoitukset

Helsingissä 19.12.2012

Krista Kiuru
asunto- ja viestintäministeri

Maria Guzenina-Richardson
peruspalveluministeri

Anna-Maja Henriksson
oikeusministeri

Hannu Rossilahti
ylijohtaja
Asumisen rahoitus ja
kehittämiskeskus

Sisko Seppä
avustustoimikunnan sihteeri
Raha-automaattiyhdistys

Esa Vesterbacka
pääjohtaja
Rikosseuraamuslaitos

Turussa 14.12.2012

Aleksi Randell
kaupunginjohtaja

Tomi Sundholm
johtava kaupungin lakimies